Crohn ja Colitis ry

Oikeusturvaohje hoitotarvikkeiden saamiseksi

Crohn ja Colitis ry, Finnilco, Diabetesliitto, Colores – Suomen Suolistosyöpäyhdistys ja Lakitoimisto Kumpuvuori Oy ovat laatineet hoitotarvikkeita käyttäville henkilöille tukimateriaalia hoitotarvikeoikeuksista. Tukimateriaaliksi on laadittu lomakkeet, joiden avulla henkilön on helpompi laatia virallinen valitus, jos hänen oikeutensa hoitotarvikkeisiin ei toteudu. Lomakkeet ja esimerkkitapauksella täytetyt mallit löytyvät jatkossa kultakin yhdistykseltä.

Hoitotarvikkeita käyttävän henkilön oikeudet

Sinulla on oikeus

- hoitosuunnitelman mukaisiin pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittaviin hoitotarvikkeisiin
- saada selvitys hoitotarvikkeiden vaihtoehdoista
- että yksilölliset tarpeesi otetaan huomioon hoitotarviketta järjestettäessä, ja että tarpeen määrittelee lääkäri
- saada hoitotarvikkeet maksutta joko noutaen tai kotiin toimitettuna

Kunnilla/kuntayhtymillä on kilpailutuksen perusteella tehdyt hankintasopimukset hoitotarvikkeiden toimittajien kanssa. Kunnilla on kuitenkin mahdollisuus ja velvollisuus hankkia hoitotarvikkeita myös hankintasopimuksen ulkopuolelta, jos sopivaa tuotetta ei löydy kunnan valikoimasta.

Useimmissa kunnissa hoitotarvikkeille on laadittu ohjeelliset jakelumäärät, jotka perustuvat esimerkiksi valtakunnallisiin Käypä hoito -suosituksiin ja keskimääräiseen käyttötarpeeseen. Ohjeelliset jakelumäärät eivät ole sitovia, vaan tuotetta tulee saada yksilöllisen käyttötarpeen mukaisesti.

Jos oikeutesi eivät toteudu, toimi näin

Jos sinulla on vaikeuksia saada tarvitsemiasi hoitotarvikkeita, sinulla on käytössäsi kolme oikeusturvakeinoa – muistutus, hallintoriita sekä kantelu.

Nämä menettelyt ovat yleensä kirjallisia. Suullisesti tehty muistutus tai kantelu voi olla mahdollinen erityisestä syystä tai valvovan viranomaisen luvalla.

Voit joko käyttää apunasi valmiita lomakepohjia tai kirjoittaa asiat vapaamuotoisesti sähköpostiin tai paperille. Oikeusturvakeinot ovat maksuttomia, eikä sinulle koidu riskiä, että joutuisit korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikuluja, ellei vaatimuksesi ole ilmeisen perusteeton.

Muistutus

Jos et saa tarvitsemaasi hoitotarviketta, kannattaa selventää terveydenhuollon viranomaisen kanta asiaan. Varsinaista päätöstä hoitotarvikkeesta ei välttämättä tehdä. Kielteinen kanta voi näkyä epikriisissä tai vapaassa terveydenhuollon ammattilaisen kirjauksessa.

Voit selvittää terveydenhuollon viranomaisen kannan myös tekemällä potilaslain mukaisen muistutuksen. Tee muistutus kirjallisesti (paperi, sähköposti) ja toimita terveydenhuollon (kunta/kuntayhtymä/tms.) kirjaamoon. Toimintayksikön on käsiteltävä muistutus asianmukaisesti ja siihen on annettava kirjallinen vastaus kohtuullisessa ajassa (noin kuukaudessa) muistutuksen tekemisestä. Vastauksesta saat ”todisteen” kielteisestä kannasta, tai kanta voi muuttua muistutuksen myötä.

Hallintoriita

Jos muistutuksen jälkeen on erimielisyyttä hoitotarvikeasiassa, voit saattaa erimielisyyden hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Tätä prosessia kutsutaan hallintoriita-asiaksi. Hallintoriita on tehokkain oikeusturvakeinosi. Hallinto-oikeus voi velvoittaa viranomaisen jakamaan sinulle tietynlaisia tai tietyn määrän hoitotarvikkeita.

Voit saattaa asian vireille sähköpostilla tai kirjepostilla oman paikkakuntasi toimivaltaiseen hallinto-oikeuteen. Toimivaltaiset hallinto-oikeudet löytyvät osoitteesta www.oikeus.fi.

Kirjoita vapaamuotoisesti, mistä erimielisyydestä on kyse ja kirjoita vaatimukseksi se, mitä haluat. Liitä mukaan muistutuksesi ja siihen saamasi vastaus, tai muu kirjaus, josta erimielisyys käy ilmi.

Hallinto-oikeus lähettää tekemäsi hakemuksen viranomaiselle lausuttavaksi heti. Noin parin kuukauden sisällä saat viranomaisen lausunnon ja voit antaa siitä vastineen. Sen jälkeen hallinto-oikeus vetäytyy miettimään asiaa ja antaa aikanaan päätöksen. Voit tiedustella hallinto-oikeudesta asian etenemistä.

Voit pyytää hallintoriitaprosessiin julkista tai yksityistä lakimiesapua. Tarkista myös oikeutesi maksuttomaan oikeusapuun. Tietoa julkisesta oikeusavusta ja oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun saa valtion oikeusaputoimistoista ja osoitteesta www.oikeus.fi

Hoitotarvikeoikeuksissa neuvoo ja auttaa myös vammaisoikeuksiin laajasti erikoistunut Lakitoimisto Kumpuvuori Oy. Kumpuvuoren Lakilinja avoinna joka päivä ma-su klo 17–18 numerossa 050 552 0024 (vain normaali puhelumaksu), sekä sähköpostitse laki@kumpuvuori.fi.

Kantelu

Jos terveydenhuollossa on mielestäsi sisäisiä linjauksia, jotka eivät ole asiallisia, asiasta voi tehdä kantelun aluehallintovirastolle, eduskunnan oikeusasiamiehelle tai valtioneuvoston oikeuskanslerille. Nämä tahot tutkivat, onko kyseinen viranomainen toiminut laillisesti. Kantelun johtopäätöksenä voi olla esimerkiksi huomautus tai huomion kiinnittäminen viranomaisen toimintaan. Kantelu voi johtaa laajamittaisempaan toiminnan uudistamiseen yleisellä tasolla ja siten vaikuttaa yksilöiden tilanteisiin, myös sinun.

Terveydenhuollon linjausta koskevan yleisen kantelun voi tehdä kuka tahansa, niin yksittäinen henkilö kuin organisaatio, esim. järjestö. Voit tehdä kantelun sähköpostilla tai kirjepostilla. Jos teet

kantelun aluehallintovirastolle, tarkasta oman paikkakuntasi toimivaltainen aluehallintovirasto osoitteesta www.avi.fi.

Lomakepohjat

Liitteenä löydät lomakkeet, joita voit halutessasi hyödyntää.

LIITE 1 Muistutuslomake
LIITE 2 Hallintoriitalomake
LIITE 3 Kantelulomake

Crohn ja Colitis ry

POTILAAN HOITOON TAI KOHTELUUN LIITTYVÄ MUISTUTUS

Muistutus tulee jättää kirjaamoon/terveydenhuollon toimintayksikön johtavalle ylilääkärille/esimiehelle

saapumispäivämäärä (viranomainen täyttää)

____._____.20_____

KÄSITTELIJÄ

_____

Henkilö, jonka hoitoa ja kohtelua muistutus koskee (Liitä mukaan valtakirja, jos teet muistutuksen toisen henkilön puolesta)	SUKUNIMI, ETUNIMET	HENKILÖTUNNUS
	OSOITE	
	POSTINUMERO JA -PAIKKA	PUHELIN
	ALAIKÄISEN HUOLTAJA JA HÄNEN OSOITTEENSA	
Muistutuksen aihe (tarvittaessa erillinen liite)	◻ hoito- tai menettelyvirhe ◻ potilasasiakirjojen merkinnät ◻ todistus/lausunto ◻ tiedonsaanti	◻ lääkkeiden määrääminen ◻ epäasiallinen käytös ◻ salassapitosäännökset ◻ muu, mikä?
Hoitopaikka (osasto, poliklinikka tai erikoisala)	TOIMINTAYKSIKKÖ	
	TAPAHTUMA-AIKA	
	KETÄ/MITÄ MUISTUTUS KOSKEE (esim. nimi ja virka-asema)	
Mitä tapahtui, missä ja milloin? (tarvittaessa eri liitteellä)		

Crohn ja Colitis ry

Mihin toimenpiteisiin muistutuksen tekijä haluaa ryhdyttävän?		
Päiväys, muistutuksen tekijän allekirjoitus ja nimenselvennys	AIKA ____._____20_____	PAIKKA
	Allekirjoitus	**Nimen selvennys**
	Muistutuksen perusteella annettu vastaus (tarvittaessa liite)	
Muistutuksen johdosta tehdyt toimenpiteet		
Ratkaisu ja perustelut		

Crohn ja Colitis ry

Vastauksen antajan tiedot	_____ ___. ___.20____ _____ Paikka ja aika Allekirjoitus _____ (nimen selvennys) _____ virka-asema
MUISTUTUKSEN JOHDOSTA ANNETTUUN VASTAUKSEEN EI SAA HAKEA MUUTOSTA VALITTAMALLA (laki potilaan asemasta ja oikeuksista, 15 §)	
ASIAKIRJAT	**Asiakirjat liitteineen palautettu** □ muistutuksen tekijälle □ potilas-asiamiehelle
	palautus pvm _____._____.20___

Crohn ja Colitis ry

POTILAAN HOITOON LIITTYVÄ HALLINTORIITAHAKEMUS

Hakemusasiakirja tulee jättää toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle.

saapumispäivämäärä (viranomainen täyttää)

____._____.200___

KÄSITTELIJÄ _____

Henkilö, jonka hoitoa ja kohtelua hallintoriita-asia koskee	SUKUNIMI, ETUNIMET	HENKILÖTUNNUS
	OSOITE	
	POSTINUMERO JA -PAIKKA	PUHELIN
	ALAIKÄISEN HUOLTAJA JA HÄNEN OSOITTEENSA	
Hallintoriidan aihe (tarvittaessa erillinen liite)		
Hoitopaikka (osasto, poliklinikka tai erikoisala), jota hallintoriita koskee	TOIMINTAYKSIKKÖ	
	TAPAHTUMA-AIKA	
	KETÄ/MITÄ HALLINTORIITA-ASIA KOSKEE (esim. nimi ja virka-asema)	

Hallintoriidan aiheena oleva toiminta - kuvatkaa tarkasti, mitä tapahtui. (Jatka tarvittaessa eri liitteellä)	
Miksi katsotte toiminnan olleen lainvastaista, virheellistä tai epäasiallista? (Jatka tarvittaessa eri liitteellä)	

Crohn ja Colitis ry

Mihin toimenpiteisiin hallintoriita-hakemuksen tekijä haluaa ryhdyttävän?	
Asian käsittely muussa viranomaisessa	**Onko asiassa tehty potilaslain 10 §:n mukainen muistutus?** □ ei □ kyllä (liittäkää muistutus ja siihen saamanne vastaus hallintoriitahakemukseen) **Onko asia vireillä tai käsitelty muussa viranomaisessa?** □ asia ei ole vireillä eikä käsitelty muussa viranomaisessa □ aluehallintovirastossa □ eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa □ oikeuskanslerinvirastossa □ muualla, missä _____
Päiväys, hakemuksen tekijän allekirjoitus ja nimenselvennys	_____ _____ Paikka ja aika Allekirjoitus (nimen selvennys)
Liitteet	Hakemuksen liitteet

Hakemusasiakirja tulee jättää toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle.
Toimivaltainen hallinto-oikeus on se hallinto-oikeus, jonka toimialueella hallintoriita-asian kohde sijaitsee.
Toimivaltaiset hallinto-oikeudet löytyvät osoitteesta www.oikeus.fi

Hallinto-oikeus käsittelee hallintoriita-asiana julkisoikeudellista velvollisuutta tai oikeutta koskevan riidan tai hallintosopimusta koskevan riidan, johon haetaan viranomaisen ratkaisua muuten kuin muutoksenhakuteitse. (Hallintolainkäyttölaki 69 §)
Hallinto-oikeuden päätöksestä voi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. (Hallintolainkäyttölaki 73 § ja 9 §)

Crohn ja Colitis ry

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA

POTILAAN HOITOON LIITTYVÄ KANTELU

saapumispäivämäärä (viranomainen täyttää)
____._____.200___
KÄSITTELIJÄ _____

Kantelun tekijä	SUKUNIMI, ETUNIMET	HENKILÖTUNNUS
	OSOITE	
	POSTINUMERO JA -PAIKKA	KOTIKUNTA
	SÄHKÖPOSTIOSOITE	PUHELIN
Jos kantelu koskee muun henkilön kuin kantelun tekijän asiaa, kyseessä olevan henkilön tiedot	SUKUNIMI, ETUNIMET	HENKILÖTUNNUS
	OSOITE	
	POSTINUMERO JA -PAIKKA	KOTIKUNTA
	SÄHKÖPOSTIOSOITE	PUHELIN
Kantelun aihe (tarvittaessa erillinen liite)		
Hoitopaikka (osasto, poliklinikka tai erikoisala), jota kantelu koskee	TOIMINTAYKSIKKÖ	
	KETÄ/MITÄ KANTELU KOSKEE (esim. nimi ja virka-asema)	

Kantelun aiheena oleva toiminta - kuvatkaa tarkasti, mitä tapahtui. (Jatka tarvittaessa eri liitteellä)	
Ajankohta, jolloin kantelun kohteena oleva toiminta tapahtui	Kaksi vuotta vanhemmat asiat tutkitaan vain, jos siihen on erityinen syy.
Miksi katsotte toiminnan olleen lainvastaista, virheellistä tai epäasiallista?	

Crohn ja Colitis ry

Mihin toimenpiteisiin kantelun tekijä haluaa ryhdyttävän?	
Asian käsittely muussa viranomaisessa	**Onko asiassa tehty potilaslain 10 §:n mukainen muistutus?** □ ei □ kyllä (liittäkää muistutus ja siihen saamanne vastaus kanteluun) **Onko asia vireillä tai käsitelty muussa viranomaisessa?** □ asia ei ole vireillä eikä käsitelty muussa viranomaisessa □ aluehallintovirastossa □ eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa □ oikeuskanslerinvirastossa □ hallinto-oikeudessa □ muualla, missä _____
Päiväys, kantelun tekijän allekirjoitus ja nimenselvennys	_____ _____ **Paikka ja aika** **Allekirjoitus (nimen selvennys)**
Liitteet	Kantelun liitteet

Viranomaisen menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä voi tehdä hallintokantelun toimintaa valvovalle viranomaiselle. Kanteluja käsittelevät viranomaiset ovat aluehallintovirasto, eduskunnan oikeusasiamies ja oikeuskansleri.
Aluehallintovirastoon kannellessa kantelu tulee toimittaa toimivaltaisen aluehallintoviraston kirjaamoon. Toimivaltainen aluehallintovirasto on se aluehallintovirasto, jonka toimialueella kantelun kohde sijaitsee. Aluehallintovirastojen yhteystiedot löytyvät sivulta www.avi.fi
Jos asiassa ei ole tehty muistutusta, ja valvontaviranomainen arvioi, että kantelu on tarkoituksenmukaisinta käsitellä muistutuksena, viranomainen voi siirtää asian asianomaiseen toimintayksikköön käsiteltäväksi. Siirrosta ilmoitetaan kantelun tekijälle. Toimintayksikön on annettava tieto siirrettyyn asiaan annetusta vastauksesta siirron tehneelle valvontaviranomaiselle. (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 10 a §)
Hallintokanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla. (Hallintolain 8 a luku)